

Nr 229

Av herr Spångberg och fru Torbrink, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till försvaret.

(Lika lydande med motion nr 193 i Första kammaren)

Efter försvarsbeslutet år 1958 har militärutgifterna höjts med betydande belopp varje år. Under budgetåren 1958/59—1962/63 har militäranslaget stigit från 2 817 000 000 till 3 513 100 000 kronor. I årets försvarsproposition föreslås en ytterligare ökning med 406 000 000 kronor eller sammanlagt 3 919 133 000 kronor för nästa budgetår. Detta belopp föreslås ytterligare ökat med 2,5 % varje år under närmaste framtiden. Förklaringen till denna väldiga miljardrullning ligger i kapprustning och tävlan om ändringar i den tekniska utrustningen. Departementschefen framhåller att de ökade anslagen gjort det möjligt att bevara och stärka förbandens kvalitet och modernitet, att stora ansträngningar göres för att anskaffa och utveckla moderna vapen och vapenbärare samt att inemot hälften av försvarsbudgeten används för detta ändamål.

Man kan av departementschefens uttalande konstatera en kapprustning med en fart som gör det tekniska försvarsmaterialet föråldrat redan innan beställningarna är färdiga. Ett utslag av detta rustningsraseri har vi i de årligen återkommande flygolyckorna inom försvaret med stora förluster i människoliv och materiel. Ekonomiskt betyder rustningsraseriet att om kring halva inkomst- och förmögenhetsskatten slukas av militärorganisationen. Denna miljardrullning för improduktiva ändamål medför förutom de höga skatterna eftersläpning på viktiga områden inom socialvården, undervisningen, bostadsbyggande, vägväsendet samt en ständigt pågående penningvärdeförsämring.

En riktig användning av dessa medel vore att öka anslaget till utvecklingsländerna med betydande belopp. Därmed skulle vi kunna göra en positiv insats för att uppnå en bättre social jämvikt mellan olika folk och länder och därmed bidra till att få en tryggare värld.

Nu erkännes väl allmänt att en avspänning i det kalla kriget uppnåtts under senare åren. Stormakterna är medvetna om att ett nytt världskrig med nuvarande tekniska militärutrustningar skulle kunna medföra slutet för mänskligheten. Förenta Nationernas generalförsamling har uppmanat regeringarna att söka nå en konstruktiv lösning av frågan om allmän och fullständig nedrustning. Visserligen har nedrustningssträvandena ännu ej lett till några praktiska resultat. Men man kan betrakta som ett framsteg att det klart erkännes att nedrustning och kärnvapenförbud äro nödvändiga om en katastrof skall kunna undvikas.

Under dessa förhållanden måste man konstatera en dålig överensstämmelse mellan de deklarerade strävandena till nedrustning och den pågående kapprustningen. I den föreliggande försvarspropositionen föreslås, som ovan anförts, ständiga ökningar för framtiden. Militärpropagandan i vårt land söker t. o. m. framhålla att Sveriges neutralitetspolitik även under fredstid skulle kräva särskilt höga militärkostnader och att vi inte skulle kunna föra en framgångsrik utrikespolitik eller bli respekterade i utlandet om vi inte hade effektiv militärorganisation. Det är väl uppenbart att Sverige åtminstone under fredstid inte har behov av några större militära resurser i sin utrikespolitik. Sverige kan därför hävda sin alliansfria utrikespolitik med ett neutralitetsförsvar av betydligt mindre kostnader än för närvarande.

Sverige har mötts av förtroende i alla länder inte på grund av styrkan i våra militära rustningar, utan på grund av vår freds- och neutralitetspolitik. Sverige har kunnat anlitas som polismakt av FN i oroliga sammanhang. Detta har krävt en obetydlig bråkdel av militärorganisationen. Som alliansfri stat kan vi undgå att dragas in i krigiska sammanhang mellan olika stater. FN:s uppmaning till samtliga regeringar om nedrustning bör inte besvaras med en betydande höjning av militäranslaget.

Årets försvarsproposition grundas på försvarskommitténs ännu ej redovisade förslag. Departementschefen framhåller: "Fullständigt förslag från försvarskommittén är att emotse i början av år 1963. I avvaktan på försvarskommitténs förslag är det budgetförslag som nu presenteras i åtskilliga hänseenden preliminärt. Slutsumman torde dock få anses i huvudsak fastlagd. Den anknyter till det av försvarskommittén föreslagna basbeloppet. Åtskilliga viktiga anslag upptas emellertid med endast beräknade belopp."

Med den bristfälliga redovisning som föreligger rörande försvarskommitténs utredning samt med hänsyn i övrigt till vad ovan framhållits yrkas härmed avslag på den ifrågasatta höjningen av 406 000 000 kronor. Den ökning som är betingad av höjning av värnpliktigas löner m. m. bör åstadkommas genom omräkning och nedskärning på andra poster, rationalisering och sparsamhet.

Med hänvisning till vad som här anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av försvarsanslaget beslutar avslå den i propositionen föreslagna höjningen av utgifterna och sålunda minska anslaget med 406 000 000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1963

Aug. Spångberg

Tekla Torbrink